

ФАРМЕРСЬКА СТОРІНКА

НІ НА ХВИЛИНУ НЕ ПРИСПЛЯЙТЕ СПРАВИ.

Як камінь довбає гранітну скалу, щоб продовжити через неї шлях в країну добробуту, так ми, всі передові фермери і робітники, повинні неухильно долати скалу темноти і невідомості серед прагнучих нас, серед наших сусідів, щоб отворити їм очі на їх власне положення.

Прагнучи на шоденний кусок хліба, ні свідомий фермер, ні робітник не може щодня, або хоч щотижня присвятити достаточного часу, щоб перекопати своїх невідомих товаришів, щоб освітлювати їм всі біжучі події в правдивому світі, бо це просто фізично не є можливим.

Тай самим передовим фермерам і робітникам часто треба учителя, який поміг би їм розібратися в тому, що відбувається довкола нас і по цілому світі. На це у кожного робітника і фермера бракує часу. Тож для цього то є люди, які спеціально слідять за всіма подіями, розбирають їх зі всіх боків, описують на папері, друкують і розсилають по цілому світі.

Так робить не тільки класа прагнучих, але й класа пануючих. Тільки класа пануючих робить це у своєму власному інтересі і робить хитро, організовано, тому і успішно, а робітництво і фермерство далеко в цій відсталості.

Кожний з нас, свідомих фермерів і робітників, є камінем на шляху людського поступу лише тоді, коли дулає скалу темноти і невідомості не словами, але ділами. Нашою зброєю в цій праці є наша преса. Як камінь без свого знаряддя є безсилний розбити гранітну скалу, так робітник і фермер без своєї преси є безсилний в боротьбі з темнотою і невідомістю.

Зброєю українських фермерів і робітників в Канаді є "Українські Робітничі Вісті" і "Робітниця".

Місяць листопад є місяцем допомоги цій зброї — пресі. По цілій Канаді передові фермери і робітники та їх організації ведуть кампанію допомоги своїй пресі: приєднують її нових передплатників, збирають пресовий фонд, устроюють на ту ціль підприємства, розсилають масам значіння і силу робітничо-фермерської преси.

Товаришу читачу! Що Ви зробили в цій місяці для своєї преси? Коли у Вашій місцевості є фермерська чи робітничка організація, то що вона зробила до цього часу, щоб поспішити з допомогою своїй пресі? Коли же нічого не зробили ні Ви, ні Ваша організація — то чому?

Поставте собі ці питання, дайте на них відповідь самі і скажіть, щоб відповіла Ваша організація.

А відповідь повинна бути тільки одна: Коли я ще нічого не зробив, то я зараз візьмуся за роботу сам і порушу це питання у своїй організації.

Передомою ще більша половина місяця листопада і я поспішаю за той час попрацювати ще для своєї преси!

І за цими словами хай прийде діло! Так хай зробить кожний фермер і робітник, який вже читає "Укр. Роб. Вісті" і "Робітницю", так хай зробить кожна фермерська і робітничка організація!

Ні на хвилину не приспляйте цієї справи!

ЗАБИРАЙТЕ СЛОВО.

Немає то краще, коли самі читачі газети забирають слово в газеті та бодей стараться вияснити неясні їм справи, або хоч порушити їх. Робітники це роблять, а от фермери або не осмілюються, або не мають часу.

Правда, час від часу й фермери говорять, але якось дуже скромно, боязливо, певно боються, що не попадуть в такт. А по суті то й боїться нема чого. Ось в чому цілі містимо статтю старого фермера в Альберті, Тимка Гошка, в якій він порушує питання, які може й не одному фермерові неясні.

Перше — "чому то в нашій народі розсарилися незгода і роздор, що як черв точять наш національний організм"? Таке питання ставить Т. Гошко, але відповіді не наводить. Чому "наші славні Українці" кричать і сваряться на всі заставки... та осмілюють взаємно самі себе перед чужинцями?"

Подивімося на сторони "чужинців", під якими автор розуміє інші національності поза Українцями в Канаді, а скажемо пару слів до самого питання.

"Від голови риба смердить" — каже поговорка. Загально вважали, "наші славні Українці" не так вже й заї, в крайній разі не гірші від людей інших національностей. Ну, а коли поглянемо на їхні націоналістичні (не національні) провідники, то тут і справді щось не тече... щось дуже загадочного не тільки для самого Гошка, але для багатьох українських фермерів, які починають ставити собі подібні питання. Чого вони сваряться? За національну справу? Чому за неї сваряться, коли Українці в Україні і що до тої "національної справи", вимоги у всіх повинні бути однакові?

Сваряться за релігію — чому коли "один бог на небі"? Коли ці питання тяжкі до розв'язання неосвіченим класом людей, то зате вони ясні як день для кожного класово освіченого робітника й фермера.

Перше все оті "наші славні Українці", що претендують на "народні діячі", політиків, професорів, письменників, редакторів, архирів, полів та сарчуків взагалі — розглядають "національну справу" з висоти свого соціального положення. Зробили, скажемо, Скоропадського гетьманом, він сказав: я, як поміщик, наказую віддати всю землю на Україні поміщикам. Тільки, таку Україну я розумію, тільки за таку Україну я буду боритися. Нема такої України, хай не буде ніякої. Хай її заберуть німецькі конкери з кайзером на чолі.

Прийшла директорія — хоче України дрібно буржуазної, з своїми українськими планами. Нема такої, хай не буде ніякої, хай її заберуть Французи, Антанта.

А всі свої хижачські заміри ті діячі прикривали великими фразами, буцім то боряться вони за "ніську соборну Україну". Так само, як яка небузд капіталістична компанія, що визискує фермера, каже, що робить це для добра самого фермера. Треба ж прикрити свої чорні діла чимсь гарним на зовні, щоб люди не побачили, о що розходиться визискуванням.

Коли ж робітники й селяне викрили всі заміри українських "незалежності" та вигнали їх до тих панів, яким вони служили, то вони тепер стало брешуть та викликають рад. вла-

ду. Бельчуть ще щось на зверх про "соборну", а самі тихцем заливаються до радянської влади, щоб простила їм їхні гріхи та дозволила вернутися на Україну для... "культурної праці".

А канадійські підлооски цієї братії собі співають про Радянську Україну, але лишуть, бо треба додержуватися тону та дурити своїх читачів. Самі бачуть, що цілий світ визнає радянську владу, і силу, а вони такі щодня про владу поважають (на папері). Сім літ з дня на день брешуть. Бо бачуть, що ні міністри, ні губернатори на Україні вже не будуть, отже нічого не мають до страти, бо й честь давно втрачено, якщо вона у них взагалі була коли небузд. (Хто хоче подібно розглянути "У.Р.В." в 6-й сторінці.)

Чому "наші славні Українці" сваряться за релігію, коли "один бог на небі", який певно розуміє українську мову і добре обізнаний з українськими справами?

Не за релігію вони сваряться, а за провід над українським населенням в Канаді. Релігія, це для них тільки плащик, під яким вони підходять до українських мас. Їхня повага до релі-

гії і до її представників виявляється найкраще в подіях в Мус-Джо і в Гемптоні, де гнилими яйцями обкидали своїх єпископів. Ті, що кидали, може числяться з тим, щоб не покласти гнилим яйцем у хреста, що обов'язково висить в єпископа на грудях? Байдуже. Це є боротьба, а в боротьбі, як бачимо, не числяться ні з якими святощами. Нині обкидали гнилими яйцями, завтра обмина і знову їдуть.

Чому ж "наші славні Українці" боряться за провід над українським трудовим населенням в Канаді? Тому, що хто має провід, хто має за собою людей, той має забезпечене соціальне положення, тобто той є паном.

А українські "народні діячі" дуже хочуть бути панами. Ой-ой-ой, як хочуть. Вони так хочуть, щоб їх кликали всі "панами", щоб великі, чисто канадійські пані з ними числялися. А для цього треба мати за собою людей, що наосліп йшли б за ними, як дубокоби йшли за Верігном.

Тому вони вуться один перед другим, тому вони підставляють один другому ногу, тому в своїх "побожних" газетах сваряться, як перекупки на ярмарку. А звідки йдуть роздор і між тих людей, що ще вірять їм.

Волинце.

ЖАХЛИВИЙ СТАН СЕЛЯНТВА ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ.

На "хресах" косячки та панські фільварки відбудовані. Лише на 11 р. після розпочаття в нас війни залишається коло 30,000 селянських румовищ. Чому? "Бюра відбудови", що відбудовували панів, всі позакривали. Виходить — про селян зовсім пани не дбають!

Кілька місяців перед тим у Луцьку в тюрмі за злодійство сиділо "бюра відбудови" в повному складі. Тепер вже всі вони на волі.

Ніде нема таких великих податків, як під Польщею! Грунтовий, будинковий, квартирний, худобний (і за собак платити), шпитальний, шкільний, дорожний, подушний і т.д. і т.д. А тут ще невражой. Замиць допомоги, селян обдирають! За несплату податків забирає поліція останній реманент: сікарні, вози, відра, сокири, навіть з людей одягу стягають. Наведу деякі приклади державного грабіжу в селі Задвіре, повіт Перемишляни:

Стягнуто з ніг чоботи гр. Гавронському; в хаті селянина Нарепки постягали всім жінкам і діткам за голови хустки; Янові Камінському (це бідний поляк і служив в польській економі) стягнули з плечей, за несплату податку, френча. Завдяки такому стяганню податків, селянство намагається продати останню річ. Дешевина неймовірна: добрий робочий кінь продается за 40 польських злотих, що рівняється 15 карбованцям. Заробити-ж грошей ніде. А тут і поли для обдирання людности, фабрикують "чуда" з новоявленими навіть іконами! Оце недавно відбулися "чуда" в таких місцевостях: Гошів, Крехів, Унів, Милетин (в Галичині) і у Поляві на Волині. Полам живуть добре, бо й поліція зганяє православних до церкви! село Заборів і містечко Торчин, Луцького повіту мабуть цілком попадуть в рай! У тих місцевостях, в свято по новому стилу, поліція побоями зганяла селян від праці на полі коло сіви.

На Волині й Поліссю силасилена війська, яке до решти грабить селян. У містах Сарни, Острів, Корець, на вулицях кулемети. По 9. годині вечора й до її представників виявляється найкраще в подіях в Мус-Джо і в Гемптоні, де гнилими яйцями обкидали своїх єпископів. Ті, що кидали, може числяться з тим, щоб не покласти гнилим яйцем у хреста, що обов'язково висить в єпископа на грудях? Байдуже. Це є боротьба, а в боротьбі, як бачимо, не числяться ні з якими святощами. Нині обкидали гнилими яйцями, завтра обмина і знову їдуть.

Чому ж "наші славні Українці" боряться за провід над українським трудовим населенням в Канаді? Тому, що хто має провід, хто має за собою людей, той має забезпечене соціальне положення, тобто той є паном.

А українські "народні діячі" дуже хочуть бути панами. Ой-ой-ой, як хочуть. Вони так хочуть, щоб їх кликали всі "панами", щоб великі, чисто канадійські пані з ними числялися. А для цього треба мати за собою людей, що наосліп йшли б за ними, як дубокоби йшли за Верігном.

Тому вони вуться один перед другим, тому вони підставляють один другому ногу, тому в своїх "побожних" газетах сваряться, як перекупки на ярмарку. А звідки йдуть роздор і між тих людей, що ще вірять їм.

го, Львівського університету записалося в цьому році до 1,000 студентів. Фашисти з трудовиками й у цій справі не мають певної лінії: вони провадять якісь переговори з панами.

Матвіяса, що був директором української жіночої гімназії в Перемишлі й робив доноси на Українців, 30 серпня серед білого дня в 3. годині по полудні три студенти-Українці клали трупою. (Убивці і до сї не злов'язено!) Влада польська з великою парадом поховала того шпика.

З міст і містечок перекинувся терор у самі глухі села. Досить — щоб тебе військовий роз'їзд застав без паспорта (за працю навіть!) на полі чи на горі — зараз цуплять у тюрму за підозріння в бандитизмі.

— "Коби скоріше вже зачалися", — кажуть тероризовані селяне, чекаючи з нетерпінням революції, яка визволить маси від пансько-шляхетської неволі та від "опіки" своїх панів-землячків, агентів шляхти.

Полоний.

Львів, 10. IX. 1924.

ДЕЩО ПРО ОРГАНІЗАЦІЙНІ СПРАВИ.

Подавалося вже через пару разів повідомлення в "Укр. Роб. Вісті", щоб Провінційний Екзекутивний Комітет Товариства Укр. Роб. Фарм. Дім — Саскечеванський і Альбертський — вислали, чи й вже вислали на об'їздку своїх організаторів. А що об'їзди ці провінції є більш різними, чим індустриальні, то обов'язком організаторів буде відвідати різні фермерські місцевості. Не лише ті фермерські місцевості, що вже злучені з Товариством Укр. Роб. Фарм. Дім, але й ті, які бажали-б злучитися, або які взагалі бажали-б послухати в себе організатора Т.У.Р.-Ф.Д., порадитися з ним, дізнатися від нього, що то за організація Товариство Укр. Роб. Фарм. Дім, кому вона служить і яка її ціль.

Згадані вище Провінційні Комітети, виславляючи організаторів, повідомляли, щоб всі фермерські товариства, що бажали-б організаторів, повинні листовно звертатися до тих Комітетів, а вони вже подають, щоб організатор відвідав дану місцевість.

Крім Альбертського і Саскечеванського українських фермерів і в Манітобі. Деякі з фермерських організацій в Манітобі вже злучили, або симпатизують з Товариством Укр. Роб. Фарм. Дім і час від часу звертаються до Екзекутивного Комітету за організатором. Екзекутивний Комітет вислав до деяких місцевостей свого представника, але організатора, який відвідав би цілий ряд фермерських місцевостей в Манітобі, Екзекутивний Комітет не вислав. Щоб заповнити цю прогалину, Екзекутивний Комітет рішив вислати на об'їздку в Манітобі свого організатора, який відвідає всі фермерські філії і товариства і взагалі ті місцевості, до яких фермери його запросять.

Тепер слово за самими фермерами. Від нас самих, товаришів фермерів, залежить, щоб організатори Товариства Укр. Роб. Фарм. Дім заїхали до вашої місцевості, розказали вам про нашу організацію та про організацію взагалі, допомогли вам своїми вказівками та порадами, як вести організаційно-освітню працю і злучити Вас з фермерськими організаціями інших місцевостей.

Досить жити роз'їздно, а то в більшій частині ворожою на місцевість з другою. Досить відкладати таке пекуче завдання, як організація, на завтра. Тепер для організаційної справи найвигідніший час. До вас приходять політики з різних буржуазних партій; до вас приходять організатори з різних економічних (селеваторських) організацій — вони наговорюють вам багато про різні корисні для них справи, в яких вам тяжко розібратися. А це тому, що браку відповідної політичної і економічної освіти. Таку освіту ви зможете дістати тільки в своїй класовій організації.

Тому, перечитавши це, негайно-ж такі напишіть на нижче подані адреси, щоб до вашої місцевості вислали організатора. Фермери в Альберті повинні писати на адресу:

Provincial Executive Committee
Ukrainian Labor Temple
10628 — 96 St.,
Edmonton, Alta.

Фермери в Саскечевані повинні писати на адресу:

A. Denesink,
32 River St. W.,
Moose Jaw Sask.

А фермери в Манітобі повинні писати до:

Executive Committee
Ukrainian Labor Temple
Cor. Pritchard & McGregor Sts.,
Winnipeg, Man.

В листі треба подати докладно адресу своєї місцевості і імя особи, чи заряду товариства та вказати місце й час, коли найвідповідніше скликати мітинг.

За Екз. Ком. Т.У.Р.-Ф.Д.
М. Шатувський, секрет.

І ДОКИ ТАКЕ БУДЕ?

Вже від довгого часу не бачимо пролетаріат не уміє гочу в часописах жадного допису з Боршеве. Ані словом ніхто не задує про тутешні горади. От, приміром, 28. і 29. жовтня падав тут дощ, а відтак упав сніг, який застав ще збіжжа на полі в шугах. Мало хто нимолотив, а збіжжа, що припало снігом, буде молочене хіба аж з весною.

Нераз я вже писав, чому то в нашій народі розпанихався незгод і роздор, що як той черв точять наш національний організм. От, скажемо-б, про наші часописи. Не багато їх маємо, а всі вони бідні і ледви держаться при житті, а саме тому, що в нас нема згоди і єдності думки, нема спільної праці, всі робили-б на свою руку, але хісна з цієї роботи дуже мало. Ми так добре і всіди уміємо погортати наш старий клінч: "Згода буде, а незгода руйнує", але не уміємо жити після думки цього клінча.

На сході революція повалила згодний царський престол і його режим, а завдяки революції і нашому народові легше відтіхнулось на Україні. Та наші люди цього не хочуть розуміти. Вони замість подумати тверезо та всіма силами стараються допомогти нашим братам на сході, кричать по газетах, що

тисся та отворити очі і побачити гірку дійсність, бо кається колись буде та вороття не буде.

Час би вже застановитися і над тим, яким би то чином дісталися нашим галицьким військам, перебуваючим тепер в Чехословаччині, на Радянську Україну. Адже-ж там є цілий народ, там є сили, які можна використати на добро вітчизни.

Я певний, що вони всі як один муж радо переселилися-б туди. Моєю гадкою є, що вони там не потрібні сидіти тоді, коли їх сили є потрібні на нашій території. Мені дуже дивно, що до тепер ніхто над тим не застановлявся, а це претяг крестя для нашого народу дуже важна.

Тимко Гошко.

Боршів, Алта.

ВІДОЗВА.

Товаришу мій, селянине! До твого серця, до твого розуму

Я — співець України — складаю свою відозву.

Я — твій найближчий друг, що бає про спільне добро, хоч у тебе знаряддям коса і плуг,

А в мене папір і перо, А третій між нами — брат — робітник,

Що бає про молоту звик, Своїми руками в криво бе, —

І плуг і перо він кве. В поті чола здобуємо хліб. Прилипи до праці, Як той поліп, людині!

Хто не працює — той осліп, Бо праця — добро єдине. Хто не працює — згине! Як тільки злізе останній сніг, Висунуть сонце болото, Виходь, селянине, на переліг, на роботу!

Не шкодуй ні рук, а ні ніг, Ні м'язів, ні поту. Цупко обіруч тримайся чені, —

Ори! Сій! Жито, ячмін і пшеницю... І жди благодати згори —

Повен надій На врожай, на сторицю. В поті лица здобується хліб... Вставай до сходу сонця, Виходь на двір —

Дивися на зміну зір, погоду мір, Дивися, як кінчається сходить

Посіяне зерно І вір, Що вродить воно. Земля наша родить для всіх.

Не тільки твоїй семі, не тільки для твого дому, (а більше нікому —)

Ні! Плід матері землі — Зусиль, твоїх і моїх — Для всіх.

Хай хвилюється колосом лан — Ти доглядач, ти робітник

того лану, Ти сторож його, а не пан — Ми покінчим з панами...

Хто має більше як треба, — той, певне, грабіжник, Хто хліба голодним не дасть — той братовбивця.

Ми всі робітники біля завданнів ріжних, Дивися, брате, щоб ти біля поля і хати

З дороги одної не збився. Бо дорога в нас одна Селянина й робітника: Між нами кривдників нема —

Бо в кожного з нас роботяща рука. Праця, любов і знання —

Одвіку трояця свята; А наша спільна мета — Всесвітнє єднання.

Не вічний розклад, Не розбрат, Не ворожнеча і не війна.

Наша мета — не та, Наша мета свята, Прославлена здавна світла і слава.

Наша мета — одна — Єднання праці, любові і знання

Брате наш, селянине! До твого серця і розуму Я — співець України —

Написав свою першу відозву. Слухай, читай Іскру свою подай співцеві і робітників.

Дмитро Заєда.